

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 15P/208/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7912212222
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Viera Petrová
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2013:7912212222.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov samosudkyňou Mgr. Vierou Petrovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti O. N., D.. XX.X.XXXX V. H. N., D.. XX.X.XXXX, bytom u otca, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov, deti rodičov O. N., D.. X.X.XXXX, N. D. XXX, S. P. V. F. N.P., D.. X.X.XXXX, N. O. D. XX/XX, S. P., práv. zast. JUDr. Jozefom Širotnikom, advokátom, M.R. Štefánika 3197/32, Trebišov, v konaní o návrhu na zmenu rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností, o zmenu úpravy styku, takto

rozhodol:

I. Návrh matky **z a m i e t a**.

II. Mení právoplatný rozsudok Okresného súdu Trebišov č.k. 11C/170/2008-33 zo dňa 16.3.2009 v časti týkajúcej sa úpravy styku matky s maloletými deťmi tak, že matka, F. N. , D.. X.X.XXXX, je oprávnená stretávať sa s maloletými deťmi O. N., D.. XX.X.XXXX V. H. N., D.. XX.X.XXXX

§ každý nepárny týždeň v stredu a vo štvrtok v čase od 14.00 do 18.00 hodiny,

§ každý párný týždeň pondelok a v utorok v čase od 14.00 do 18.00 hodiny

§ každý párný víkend od piatku od 14.00 do nedele do 18.00 hodiny

s tým , že otec je povinný v určených dňoch a časoch v mieste svojho bydliska maloleté deti riadne pripravené odovzdať matke a tá je povinná v určených dňoch a časoch na tom istom mieste maloleté deti odovzdať otcovi.

III. Nepriznáva navrhovateľke oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

IV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V. O trovách štátu bude rozhodnuté osobitným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Matka žiadala, aby súd zmenil doteraz platné rozhodnutie o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom O. a H. N. tak, aby obe maloleté deti zveril do jej výchovy o otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého O. sumou 50,-Eur mesačne a na výživu maloletého H. sumou 60,-Eur mesačne. Styk otca s maloletými deťmi žiadala určiť bez časového obmedzenia. Návrh odôvodnila tým, že od poslednej úpravy došlo k zmene pomerov na strane matky, otca i maloletých detí. Otec sa o deti vôbec nestará,

deti prespávajú väčšinou u matky, otec organizuje alkoholické stretnutia s kamarátmi, často nevie, kde sa deti nachádzajú, o ich potreby sa nezaujíma. Všetky nevyhnuté veci a oblečenie im kupuje matka, u ktorej sa deti i stravujú. Otec sa o deti absolútne nezaujímal ani počas prázdnin, keď boli deti u matkinho brata v R. a u príbuznej z matkinej strany. Deti sa k otcovi nechcú vrátiť. Matka na rozdiel od poslednej úpravy, kedy pracovala denne od skorého rána do neskorých večerných hodín, má toho času možnosť riadne sa starať o deti.

Otec žiadal návrh matky zamietnuť tvrdiac, že o deti sa stará podľa svojich najlepších možností a schopností. Keďže matka mala súdnym rozhodnutím upravený neobmedzený kontakt s deťmi, vždy viedol deti k tomu, aby sa mohli s matkou stretávať. Návrh matky považoval za účelový, za jej snahu vyhnúť sa plateniu výživného, keďže matka záujem o deti začala prejavovať až po tom, čo bola právoplatne odsúdená pre neplnenie si vyživovacej povinnosti. Otec spolu s terajšou partnerkou, s ktorou žije od februára 2012, vytvárajú deťom vhodné prostredie pre ich výchovu, riadne zabezpečujú ich výživu, nakupujú im oblečenie, navštevujú s deťmi odborných lekárov a výchovné problémy konzultujú i s pedagogickými pracovníkmi.

Kolízny opatrovník v správe zo šetrenia pomerov v rodine uviedol, že otec žije s deťmi v trojizbovom rodinnom dome, kde majú deti vlastnú izbu. Deti majú v domácnosti otca zabezpečený dostatok šatstva i školských potrieb. V dome žije i otcova družka, U. G., ktorá so zabezpečením starostlivosti o deti pomáha. Otec je bez pracovného pomeru, vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Poberá dávku v hmotnej núdzi a prídavky na deti. Platí náklady na bývanie vo výške 180,-Eur mesačne.

Matka detí žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou A. N., dôchodkyňou v päťizbovom rodinnom dome, v ktorom majú deti detskú izbu. V čase šetrenia pracovala matka ako hlavná čašníčka na zmeny v reštaurácii Pod N. v Košiciach, s nárokom na minimálnu mzdu. Náklady na domácnosť hradí stará matka, matka jej prispieva sumou 150,-eur mesačne. Platí výživné na deti po 110,-eur mesačne, deťom kupuje stravu a sladkosti.

Maloletý O. je žiakom Základnej školy v Z., učí sa dobre. V 5. ročníku na konci školského roka si zhoršil známku zo slovenského jazyka, mal trojku. Vo voľnom čase sa venuje športovým aktivitám, korčuľuje, bicykluje, hrá basketbal, bedminton. Za susednú obec, R. H., hráva futbal za dorast. Je zdravý, prekonal bežné detské onemocnenia.

Maloletý H. dňa 1.9.2012 nastúpil na Základnú školu v Z.. Otec s maloletým H. navštevuje psychologickú poradňu, neurologickú ambulanciu a logopédiu. Dieťa má zaostalý vývin reči, poruchy správania a ťažšie sa adaptuje na nové prostredie. Otec mu vzhľadom k jeho zdravotnému stavu venuje viac času.

Kolízny opatrovník pri rozhovore s maloletými deťmi, bez prítomnosti rodičov zistil, že obe deti sa cítia dobre v domácnosti otca, kde je o nich riadne postarané, no dobre sa cítia i pri matke. Každý z rodičov sa o nich riadne stará, potreby do školy im zakúpila tak matka ako i otec. V prípade choroby sa o nich starajú obaja rodičia, podľa toho, kde ochorejú. V domácnosti otca s deťmi od februára 2012 býva i otcia priateľka, s ktorou majú deti pekný vzťah. Obe deti sa vyjadrili, že nechcú, aby sa rodičia kvôli nim hádali, prejavili svoju vôľu bývať u matky, otca budú navštevovať. Obaja rodičia majú v domácnosti vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o deti.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výpoveďami rodičov, svedkov, listinnými dôkazmi, znaleckým posudkom z odboru psychológia, klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, poradenská psychológia a zistil tento skutkový stav:

Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 16.3.2009, č.k. 11C/170/2008-33, bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené, deti boli na čas po rozvoде zverené do osobnej starostlivosti otca, matke bola uložená povinnosť prispievať na výživu detí sumou zodpovedajúcou 30% sumy životného minima na každé z detí. Styk matky s deťmi bol upravený neobmedzene. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 29.2.2012, č.k. 7P/278/2010-80 bolo výživné na maloleté deti zvýšené na sumu 55,-eur mesačne na každé dieťa za obdobie od 18.8.2010 do 29.2.2012 a

sumou zodpovedajúcou 30% sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa od 1.3.2012 do budúca.

Trestným rozkazom vydaným Okresným súdom Trebišov č.k. 3T/2/2011 zo dňa 18.1.2011 bola matka bola z dôvodu neplatenia výživného za obdobie od 1.9.2009 do konca decembra 2010, odsúdená pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1,3 písm. b) Trestného zákona, na trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov, zároveň bolo matke prikázané v skúšobnej dobe zaplatiť otcovi maloletých detí zaostané výživné vo výške 1.166,56 eur. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 3.2.2011.

Maloleté deti sa od rozvodu manželstva rodičov nachádzajú v domácnosti otca, ktorý zabezpečuje ich starostlivosť. Až do decembra 2011 otcovi so starostlivosťou o deti pomáhala otcova matka, ktorá s nimi žila v spoločnej domácnosti. Po jej smrti sa otec o deti staral sám až do februára 2012, kedy sa k nemu nasťahovala priateľka. Matka od rozvodu manželstva do 31.12.2011 žila so svojim priateľom, s deťmi sa príležitostne kontaktovala. Maloleté deti boli v tomto období v častom kontakte so starou matkou z matkinej strany, ktorú navštevovali spolu s otcom, keďže domy sú v bezprostrednom susedstve, delí ich len záhrada. Otec s maloletým H., z dôvodu zaostávania vo vývine i oneskoreného vývinu reči navštevoval logopedičku, neurologickú ambulanciu MUDr. Z. v H., pedopsychiatrickú ambulanciu MUDr. F. v Košiciach, psychiatrickú ambulanciu MUDr. O. v Trebišove, dňa 30.11.2011 bol mal. H. vyšetrený i v Centre špeciálne - pedagogického poradenstva, H..

Matka vo svojej výpovedi tvrdila, že otec starostlivosť o deti zanedbáva. Má novú priateľku, s ktorou organizujú oslavy, chodia s deťmi do baru, nadmerne konzumujú alkohol. Otec s priateľkou oslavoval i to, keď matku pre neplatenie výživného vzali do väzby. Podľa matky, otec deťom bráni v kontakte s matkou. Naposledy sa tak stalo 5.9.2012, kedy maloletý H. musel k matke ujsť cez záhradu v papučiach. Pokiaľ v rokoch 2009 až 2011 bývala u svojho priateľa, otec tam deťom zakázal chodiť. Deti za matkou prišli dvakrát tak, aby ich otec nevidel, báli sa ho. Aj teraz, keď je maloletý Timotej umiestnený v DPL Hraň, bola ho matka navštíviť len raz, otec jej zakázal ísť za synom. Deti sa u matky cítia dobre, kúpila im notebook. Pokiaľ sú deti u nej, môžu hrať počítačové hry, neobmedzuje ich. V hre detí na počítači, pokiaľ sú doma, nevidí nič zlé. Deti nechcú ísť k otcovi, u matky sa cítia dobre, chcú sa tam presťahovať. Keď boli deti u jej brata v R., otec im nevolal, nestaral sa. Deti u matky nemajú zdravotné problémy, ani H. u nej nedostal žiaden nervový záchvat. Všetky zdravotné problémy s maloletým H. si otec vymyslel spolu s logopedičkou a psychiatrickou. Robí to len kvôli tomu, že chce na syna brať peniaze, aj preto ho umiestnil do W. C.. Otcovi sa vysmieľajú kvôli tomu jeho vlastní kamaráti. Matka musí deťom kupovať oblečenie. Šaty, ktoré majú u otca sú oprané, škaredé, časť z nich vyhodila.

Z výpovede otca vyplýva, že za pomoci odborníkov sa psychický stav maloletého H. postupne zlepšoval. Po tom, čo bola matka právoplatne odsúdená, sú deti pod jej neustálym psychickým tlakom, matka im sľubuje, že im niečo kúpi, ak k nej prídu bývať. Maloletý O. je po návrate od matky smutný, o svojich pocitoch nerozpráva, plače. U maloletého H. sa následkom toho psychické problémy zhoršili. V rokoch 2009 až do decembra 2011, pokiaľ matka bývala u svojho priateľa, v rómskej rodine, deti ju v mieste jej bydliska nenavštevovali, no chodievali k starej matke z matkinej strany. Matka deťom telefonovala, v tom čase mala narušené vzťahy i so svojou rodinou. Po tom, čo sa rozišla s priateľom O.I. a nasťahovala sa späť ku svojej matke, sa situácia zmenila. Deti sú s matkou v kontakte 2 až 3 dni v týždni. Ak deti prejavili vôľu ísť k matke, otec im v tom nebránil. Otec tvrdil, že otca, rešpektuje právo matky na jej stretávanie sa s deťmi i právo matky podieľať sa na ich výchove. Deti u matky prespávajú počas víkendov, matke nebránil ani v tom, aby s nimi trávila časť prázdnin. Nemal námietky ani keď matka chcela, aby deti časť prázdnin strávili u jej brata v R., kde maloletý O. počas prázdnin v roku 2012 strávil 2,5 týždňa v mesiaci júl a maloletý H. 1,5 týždňa. Otec vo svojej výpovedi poukázal na to, že deti, pokiaľ sú u matky, nemajú u matky žiadny režim, matka sa im nevenuje. Do neskorých nočných hodín pozerajú televíziu, neobmedzene sú na počítači. Matka k výchove detí pristupuje benevolentne. V domácnosti otca majú deti vymedzený čas na plnenie si školských povinností, na hru na počítači, určený čas sledovanie televízie, voči čomu majú deti výhrady, hlavne večer. Spolu s otcovou priateľkou, ktorú obe deti prijali a majú s ňou dobrý vzťah, sa deťom snažia zorganizovať ich voľnočasové aktivity, chodia na prechádzky do lesa, k rybníku, v lete na kúpalisko, na podľa možností ich berú na výlet. Na poslednom výlete v roku 2013, kedy bol otec s deťmi a s priateľkou v N., matka maloletému H. vyvolávala, aby sa vrátil

k nej domov. Keď nereagoval, oznámila mu, že mu kúpila motorku, ktorú si H.elal. Dieťa sa následne nevedelo dočkať návratu, čím sa narušila dovolenková pohoda celej rodiny. Doma mu matka oznámila, že mu žiadnu motorku nekúpila. Otec poprel tvrdenie matky, že by v nadmernej miere holdoval alkoholu on, prípadne jeho družka. V roku 2008 a v roku 2012 mu síce zadržali vodičský preukaz, za jazdu pod vplyvom alkoholu, no alkohol požíva príležitostne, dvakrát v týždni si dá pivo. Jeho priateľka nepije, bola tehotná, v marci 2013 sa im narodilo dieťa, ktoré zomrelo. V septembri 2012 bol maloletý H. umiestnený z dôvodu zhoršenia stavu, nekontrolovateľných porúch správania, v W. C.. Prázdniny v roku 2013 strávil v domácom prostredí, od 28.8.2013, po psychickom záchvate, bol opakovane umiestnený v W. C.. Otec nakupuje deťom všetky potrebné veci i ošatenie, nič im nechýba. Otec dáva deťom veci ktoré kupuje i k matke, časť z nich matka nevrátila. Veci, ktoré deťom kupuje matka, si deti do domácnosti otca nemôžu zobrať.

Podľa predložených lekárskejších správ bol maloletý H. od roku 2010 na vyšetreniach v psychologickéh ambulancii PhDr. T., pravidelne je sledovaný v neurologickej ambulancii MUDr. Z., MUDr. I., MUDr. O., na foniatrickej ambulancii v DFN Košiciach i v detskej psychiatrickej ambulancii MUDr. F.. Zo záveru vyšetrenia MUDr. F., zo dňa 5.9.2012 na pedopsychiatrickej ambulancii vyplýva, že maloletý H. zaostáva vo vývine, má oneskorený vývin reči, aktuálne závažná reakcia na stres; lekárka odporúčala ponechať dieťa v pôvodnom prostredí u otca, nakoľko zmena prostredia by už naštartovaný vývin znovu spomalila. Dieťa v záťaži reaguje regresívnymi prejavmi.

Svedkyňa, A. N., poprela, že by matka detí, ktorá je jej dcérou, niekedy žila u priateľa. Ako stará matka sa síce trápila, že jej dcéra sa o deti nestará, dohovárala jej, no ani otec nezabezpečoval riadnu starostlivosť o deti, bil ich, do školy ich posielal v špinavom, pokrčenom oblečení. Tvrdila, že deti majú zákaz chodiť k nej i k matke, niekedy prídu, keď utekajú pred otcom. Oblečenie deťom kupuje matka, necháva ho doma, aby ho otec nezničil. Deti majú radi matku, k otcovi nemajú dobrý vzťah, pretože ich bije. Otec nehovoril pravdu ani v trestnom konaní, jej dcéra bola odsúdená napriek tomu, že otcovi posielala výživné na deti, bez dokladov. Svedkyňa žije v spoločnej domácnosti s matkou detí, ktorá na domácnosť neprispieva, no kupuje potraviny. Pokiaľ sa na jej podnet voči matke detí viedlo priestupkové konanie, toto bolo zastavené, svedkyňa uviedla, že matka ju náhodou drgla, keď mala na rukách dieťa.

Svedok S. N., matkin brat, potvrdil, že maloletý O. u neho v R. strávil 2,5 týždňa počas prázdnin v júli 2012. Otec sa počas tohto pobytu s dieťaťom kontaktoval cez telefón svedka. Dieťa síce má vlastný mobil, no ten pred príchodom na prázdniny odovzdal matke. Maloletý H. u svedka strávil 1,5 týždňa. Deti sa u neho cítili dobre, venoval sa im spolu s manželkou, chodili na prechádzky. Chýbala im mama. Uviedol, že v roku 2008 matka opustila deti i vlastnú matku a bývala s priateľom p. S.. Svedok i rodina to zle znášali. Potvrdil, že matka sa o deti stará, kupuje im veci, ktoré zostávajú v domácnosti matky, aby deťom veci kúpil i otec. Nikdy však nevidel, aby otec deti bil.

Svedok, O.I., potvrdil, že matka s ním žila v spoločnej domácnosti od roku 2009 do roku 2011 po tom, čo ju jej vlastná matka vyhodila z domu. Počas spoložitia navštívil matku v mieste jej bydliska en maloletý O., asi dvakrát na päť minút, nakoľko svedok je róm. Matka sa s deťmi v kritickom období stretávala na ihrisku, dvakrát v týždni. Toho času s matkou nebýva, ich vzťah sa rozpadol, matka detí bola neustále v práci a žiarlila keďže on chodieval pravidelne do baru, stretával sa tam s inými ženami. Po ich rozchode matka obnovila kontakty so svojou rodinou. Svedok tvrdil, že videl v miestnom bare popíjať tak otca detí, ako i jeho priateľku. Bol svedkom toho, že obaja tam niečo oslavovali v čase, keď matku zobraли do väzby, dôvod si domyslel.

Svedkyňa, B. R., ktorá v miestnom bare pracuje ako čašníčka potvrdila, že otec so svojou priateľkou do baru prichádzali raz, dvakrát v mesiaci. Otec si dal pivo, prípadne dve, niekedy poldeco, no jeho priateľka alkohol nepila, len raz si dala víno. V bare otec nikdy nerobil rezerváciu, nič neoslavoval. O tom, že matka bola vo väzbe sa dozvedela od ľudí z dediny, až dodatočne sa na to opýtala otca detí, ktorý to potvrdil. Aj matka detí chodievala do baru so svojím priateľom O.I., pili tvrdý alkohol. Nikdy s nimi nebol žiadny problém.

Svedkyňa U. G., otcova priateľka, potvrdila, že od februára 2012 žije s otcom a deťmi v spoločnej domácnosti. S matkou detí sa stretla až v auguste 2012, keď sa matka začala o deti zaujímať. Predtým ju poznala len z rozhovoru s deťmi a otcom. S otcom detí plánujú spoločnú budúcnosť. S deťmi má dobrý vzťah, maloletý O. sa jej zdôveruje. Maloletý H. ju volá „mama,“ svedkyňa ho sprevádza na vyšetrenia. Matka bola s H. na vyšetrení u logopedičky len raz. Deti majú svoju mamu radi, no o tom, že chcú ísť k matke, svedkyňa počula len raz, keď bola na šetrenie kolízna opatrovníčka. Od tej doby to deti nespomenuli. Svedkyňa spolu s otcom deťom organizujú voľnočasové aktivity, dozerajú na to, aby v pravidelnom čase písali domáce úlohy, kontrolujú im čas, ktorý trávia na počítači. Deti sa na spoločných výletoch cítia dobre a uvoľnene. Svedkyňa nevidela, aj keď s otcom býva, aby otec chodil domov opitý, ona nepije vôbec.

Zo záverov znaleckého posudku, ktorý vypracoval Mgr. N. N., znalec v odbore psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, poradenská psychológia, vyplýva, že pre zabezpečenie, čo najpriaznivejšieho zvládnutia zdravého duševného vývoja detí je vhodné vykonávať výchovu maloletého H. a O. u otca, ktorý má k deťom vypestovaný pozitívny vzťah, vie im komunikovať pozitívne emócie a má svoje deti rád, aj keď vzhľadom na praktické vyťaženie pri pracovných povinnostiach a vytváranie novej rodiny, nie je vždy dostatočne systematický. Otec deťom, napriek negatívnemu vzťahu s matkou, nebráni v ich styku, dokonca ich nabáda resp. povzbudzuje, čím nedošlo k narušeniu vzťahu matky a detí. Pre ďalší osobnostný rast a pozitívny vývoj by nebolo vhodné rozdelenie detí, nakoľko bratia sú na seba zvyknutí, emočne naviazaní, navzájom sa podporujú a trávajú spolu čas. Vzhľadom na potrebu stabilného režimu pre deti a eliminácie manipulácie detí rodičmi i plánovanie spoločných činností rodičov s deťmi, znalec odporúčal upraviť a presne vymedziť styk maloletých detí s matkou. Zo záverov znaleckého posudku tiež vyplýva, že matka síce má vypestovaný relatívne pozitívny vzťah k deťom, no jej osobná angažovanosť pri ich výchove a starostlivosti o nich, významnou mierou kolísala v dôsledku uprednostnenia uspokojovania si vlastných záujmov pred záujmami a potrebami detí. Znalec neodporučil deti zveriť do striedavej starostlivosti, s poukazom na vysoko konfliktný vzťah a absenciu komunikácie rodičov ohľadom výchovy detí.

Otec i kolízny opatrovník sa so závermi znaleckého posudku stotožnili a žiadali, aby súd upravil styk matky s maloletými deťmi v zmysle odporúčania znalca. Matka, ani jej právny zástupca, voči znaleckému posudku nemali žiadne námietky, považovali ho za jeden z dôkazov.

Matka je od 1.8.2013 zamestnaná ako recepčná na N. Z., Dargov, zatiaľ na 3-mesačnú skúšobnú dobu, počas ktorej poberá minimálnu mzdu. Pracuje na 24-hodinové pracovné zmeny od rána od 7.00 hod. do druhého dňa do 7.00 hod. Po odpracovanej zmene má dva dni voľna.

Zo správy Základnej školy na ul. Obchodnej 5, Z. súd zistil, že maloletý H. v septembri 2012 nastúpil do 1. ročníka. U dieťaťa sa prejavili problémy s adaptáciou na nové prostredie, do školy bol privolaný otec. Na základe odporúčania MUDr. F., ktorej je maloletý H. pacientom, v období od 7.9.2012 do 21.9.2012, maloletý H. navštevoval Základnú školu s materskou školou pri zdravotníckom zariadení Trieda SNP 1, Košice. Po návrate z tejto školy sa u dieťaťa znova prejavili problémy s adaptáciou, maloletý bol umiestnený v Detskej psychiatrickej liečebni C.. Počas pobytu dieťaťa v škole bolo H.isto oblečený, upravený, mal učebné pomôcky potrebné pre prácu v škole. Po návrate zo zdravotníckeho zariadenia v G. sa maloletý doma pripravoval na vyučovací proces.

V školskom roku 2012 /2013 bol maloletý O. iakom VI. C triedy Základnej školy Obchodná 5, Z.. Záujem rodičov o jeho školské výsledky a správanie prebieha osobným i telefonickým kontaktom od začiatku 5. ročníka nepretržite hlavne zo strany otca. Školské výsledky maloletého sú stabilizované, mierne zhoršenie nastalo v jeho správaní. K osobnému stretnutiu triedneho učiteľa s matkou v škole došlo iba raz, keď matka požiadala o uvoľnenie dieťaťa zo školy. Maloletý bol uvoľnený s telefonickým súhlasom otca. Dochádzka maloletého do školy je bezproblémová, dieťa si nosí pomôcky na každú vyučovaciu hodinu.

Maloletý H. bol od septembra 2012 až do konca školského roku hospitalizovaný v Detskej psychiatrickej liečebni C.. Prázdniny strávil v domácom prostredí. Od 28.8.2013 je opätovne hospitalizovaný, z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu, hospitalizácia doposiaľ trvá. Jeho zdravotný stav podľa oznámenia liečebne je v súčasnosti len čiastočne stabilizovaný, vyžaduje pravidelné podávanie liekov a psychoterapeutické postupy.

Po vykonanom dokazovaní súd dospel k tomuto právnomu záveru:

Podľa ust. § 26 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa ust. § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že návrh matky na zverenie maloletých detí O. a H. do jej osobnej starostlivosti nie je dôvodný. V konaní nebolo zistené, že by otec starostlivosť o maloleté deti zanedbával. Je nesporné, že od rozvodu rodičov sú deti v jeho nepretržitej starostlivosti. V starostlivosti otca neboli zistené také nedostatky, ktoré by odôvodňovali zmenu úpravy rodičovských práv a povinností. Aj keď matka v priebehu konania tvrdila, že otec sa deťom nevenuje, nezabezpečuje ich potreby, tieto tvrdenia napriek rozsiahlemu dokazovaniu preukázané neboli. Na podporu tvrdení matky síce vypovedala svedkyňa A. N., no výpoveď tejto svedkyne súd nepovažoval za hodnovernú. Matka detí je jednak blízkou príbuznou svedkyne (jej dcérou), žijú v spoločnej domácnosti a navyše, tvrdenia tejto svedkyne boli vyvrátené i svedeckými výpoveďami S. N. (matkin brat) i svedeckou výpoveďou O.I. (bývalý matkin priateľ), ktorí obaja zhodne potvrdili, že matka v rokoch 2009 až 2011 bývala so svojím priateľom, v tom čase dokonca prerušila kontakty i s vlastnou rodinou. Tvrdenie svedkyne N., že deti chodia špinavé, sú v zjavnom rozpore s potvrdením triednej učiteľky mal. H., ktorá potvrdila, že chlapec chodil do školy čisto oblečený, mal potrebné učebné pomôcky. Výpoveď svedkyne, že otec bráni deťom navštevovať matku je v protiklade i s tvrdením samotnej matky, ktorá poukazovala na to, že deti v jej domácnosti trávajú víkendy, dokonca sa nechcú vrátiť do domácnosti otca. V týchto intenciách súd výpoveď svedkyne hodnotí ako účelovú. Pokiaľ ide o deň 5.9.2012, kedy otec mal. H. bránil, aby matku navštívil, v tomto konkrétnom prípade bolo zistené, že maloletý H. návštevu matky využil ako zámienku v snahe vyhnúť sa plneniu si školských povinností, ktorých sa obával (domáca úloha - farbenie motýľa). Zo zhodných výpovedí oboch rodičov je zrejmé, že matka sa s deťmi pravidelne stýka, deti u nej dokonca i prespávajú.

Ani tvrdenie matky, že otec s priateľkou organizujú alkoholické stretnutia a nevenujú sa deťom, vasedávajú v bare, v konaní preukázané neboli. Svedkyňa R., ktorá v miestnom bare pracuje ako barmanka poprela, že by tam otec s priateľkou organizovali oslavy. Naopak, otcova priateľka alkohol požíva len výnimočne (raz tam pila pohár vína) a v malom množstve. Otec, v neprospech ktorého svedčí i skutočnosť, že mu bol následkom požitia alkoholu opakovane odobratý vodičský preukaz, alkohol požíva častejšie, no nebolo preukázané, že by starostlivosť o deti zanedbával. V domácnosti otca majú deti pevne stanovený režim, vyhradený čas na prípravu na vyučovanie, počítač i záujmové krúžky. V tomto smere je mu nápomocná priateľka, s ktorou otec v rámci svojich možností organizujú deťom výlety do prírody, na kúpaliská, trávajú s nimi voľný čas (zhodná výpoveď otca i svedkyne Kelečanievej). O tom, že otec s deťmi a priateľkou trávili spoločne dovolenku v Bojniciach, má vedomosť i matka detí, ktorá telefonovala maloletému H. a volala ho domov pod zámienkou nesplnených sľubov (kúpa motorky), čím

nie najvhodnejším spôsobom zasahovala do dovolenkovej atmosféry rodiny i psychiky maloletého H., ktorý sa nemohol dočkať návratu domov i jeho konečného sklamania keď sa dozvedel, že motorku nemá.

Výpoveď matky, že otec v čase prázdnin deti odložil, počas ich pobytu u jej brata v R. sa o deti nezaujímal, sa v náväznosti na svedeckú výpoveď S. N. (matkin brat) ukázala zavádzajúca. Svedok potvrdil, že otec synovi volal na jeho mobil. Inú možnosť otec nemal, dieťa pred odchodom do R. odovzdalo svoj mobilný telefón matke.

Pokiaľ ide o tvrdenie matky, že maloletý H. je zdravý a v prípade, jeho zverenia do starostlivosti matky ho „dá do laty," že otec si chorobu syna vymýšľa, aby získal finančný prospech a pri simulácii spolupracuje s logopedičkou a psychiatrickou, vzhľadom k predloženým lekánskym správam i vyjadreniu DPL Hraň, sú tieto tvrdenia matky viac než zarážajúce. Od matky, ktorá žiada zveriť dieťa do svojej starostlivosti sa vyžaduje, aby s ošetrojúcimi lekármi i so zariadením, kde je dieťa toho času umiestnené, v záujme fyzického i psychického zdravia maloletého dieťa úzko spolupracovala, dodržiavala pokyny lekárov, čo pri súčasnom postoji matky (ako ho pred súdom prezentovala), možno len ťažko očakávať.

Súd sa pre úplnosť posúdenia čo najvhodnejšej úpravy rodičovských práv a povinností zaoberal i otázkou striedavej výchovy, no vzhľadom k aktuálnym problémom vo vzťahoch medzi rodičmi, ktorý vzťah je vysoko konfliktný, rodičia spolu vôbec nekomunikujú, i k odporúčaniam znalca, takýto spôsob starostlivosti toho času neprichádza do úvahy.

Rozdelenie detí, s poukazom na ich emočnú viazanosť a vzájomnú podporu, je vylúčené.

Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v súčasnej dobe je v záujme maloletých detí, aby zostali v starostlivosti otca. Návrh matky na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností preto súd v celom rozsahu zamietol.

Súd zároveň upravil styk matky s maloletými deťmi v závislosti na pracovnej dobe matky tak, je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Matke bol tak poskytnutý dostatočný časový priestor podieľať sa na výchove detí každý páry víkend od piatku do nedele a osem odopoludní počas pracovného týždňa v každom mesiaci v kalendárnom roku so zabezpečením stravovania, prípravy na vyučovanie i účasti na záujmovej činnosti detí. Vymedzenie kontaktu matky s deťmi si vyžiadala potreba stabilného režimu pre deti. V tejto súvislosti súd apeluje na matku, aby dodržiavala denný režim detí, dohliadala na ich prípravu na vyučovanie a obmedzila nekontrolovaný pobyt detí pri počítači a sledovaní televíznych programov, čo je vzhľadom k veku detí nevyhnutné. Nekomtrollovaný čas, ktorý deti strávia na počítači, môže mať negatívne následky na ich zdravý vývoj.

Matka, ktorá toho času pracuje na Bielych Studničkách ako recepčná, síce žiadala súd, aby jej priznal oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, no sama potvrdila, že je schopná zaplatiť trovy štátu, vzniknuté v súvislosti s nariadením znaleckého dokazovania v splátkach.

V zmysle ust. § 138 ods. 1 O.s.p., na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a k nejde o svojvoľné alebo zreje bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Na priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov musia byť súčasne splnené tri podmienky. Matka síce o oslobodenie od platenia poplatkov požiadala, v konaní však úspešná nebola a vychádzajúc z vyjadrení matky, ani jej momentálna finančná situácia to nevyžaduje, keďže sama pred súdom prehlásila, že je ochotná schopná zaplatiť trovy štátu, ktoré vznikli na základe ňou vyžiadaného znaleckého posudku v mesačných splátkach. Súd preto matke oslobodenie od platenia súdnych poplatkov nepriznal.

O trovách konania bolo rozhodnuté v zmysle § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Zároveň súd vyslovil, že o trovách štátu v zmysle ust. § 148 O.s.p., bude rozhodnuté osobitným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Trebišov.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§42 ods. 3) uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§205 ods. 1).

Podľa ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.